

Vergaderjaar 2024–2025

29 984

Spoor: vervoer- en beheerplan

Nr. 1217

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 december 2024

Hierbij informeer ik uw Kamer over de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (hierna: algemene vergadering) van Railinfratrust B.V. (enig aandeelhouder van ProRail B.V.) en ProRail B.V., die heeft plaatsgevonden op 15 november 2024. De secretaris-generaal (SG) van mijn ministerie heeft als vertegenwoordiger van de Staat der Nederlanden deelgenomen aan de algemene vergadering.

Bij de algemene vergadering in november ligt de nadruk op een aantal inhoudelijke onderwerpen. Deze keer stonden doelmatigheid, digitalisering en het programma «Eén manier van werken» op de agenda.

Doelmatigheid

Bij de bespreking van de jaarstukken in april 2024 heeft mijn SG gevraagd aan de Raad van Bestuur (RvB) en de Raad van Commissarissen (RvC) om extra aandacht te hebben voor doelmatigheid voor de komende jaren, als ook voor de relatie met de publieke middelen en de verantwoording daarover in de jaarstukken (jaarverslag en jaarrekening). Tijdens deze aandeelhoudersvergadering in november heeft de RvB aangegeven doelmatigheid («Betaalbaar Spoor») als één van de vijf leidende principes te hanteren om de interne organisatie aan te sturen. Besproken is hoe het basiskwaliteitsniveau spoor, met daarin de afgesproken maatregelen die minimaal nodig zijn voor de instandhouding en exploitatie van het spoor, bijdraagt aan de doelmatigheid van ProRail. Afgesproken is om in het vervolg expliciet aandacht te besteden aan doelmatigheid in de (half)jaar-rapportages aan het ministerie, die ook uw Kamer ontvangt. Dit vind ik een goede ontwikkeling. Ook zal ik met ProRail in gesprek gaan over de wijze waarop in de jaarstukken het inzicht in de herkomst en besteding van publieke middelen verder kan worden versterkt.

Ook de taakstellingen uit het regeerprogramma zijn aan de orde gekomen. Hoewel de uitvoering ontzien wordt, is het voor een reële invulling niet

mogelijk om uitvoeringsorganisaties helemaal niet te beschouwen. Zeker als het om grote uitvoeringsorganisaties gaat die hoofdzakelijk worden gefinancierd met belastinggeld. Met het oog daarop is tijdens de algemene vergadering de bijdrage van ProRail aan deze taakstelling besproken. De komende tijd zal deze bijdrage in overleg tussen mijn departement en ProRail verder worden uitgewerkt. De RvC en RvB hebben hun zorgen over de aanvullende taakstelling geuit, mede omdat in het Basiskwaliteitsniveau-spoor (BKN) al een taakstelling is opgenomen en nog meer taakstelling ten koste kan gaan van de kwaliteit van het spoorproduct.

Digitalisering

Op het gebied van digitalisering heeft de RvB uitgelegd hoe ProRail te werk gaat om de juiste werkzaamheden op het gebied van digitalisering te bepalen en uit te voeren. ProRail heeft een Visie op digitalisering opgesteld die is uitgewerkt in een roadmap digitalisering. Door de RvB is ook ingegaan op de verschillende controlemechanismen die intern ProRail zijn ingesteld. Zo geeft de RvC goedkeuring aan investeringen boven de € 35 miljoen. Gezien het toenemende belang van digitalisering is ook hier afgesproken dat dit meer aandacht verdient in de eerder genoemde (half)jaarrapportage. We gaan daarbij in gesprek hoe enerzijds de rapportagedruk verlicht kan worden en anderzijds de voor het departement relevante informatie gedeeld kan worden.

Eén manier van werken

De RvB heeft mijn SG geïnformeerd over «Eén ProRail manier van samenwerken». Dit is een onderdeel van de strategie «Spoor naar morgen».

Overige onderwerpen

ProRail heeft via een aanbestedingsproces een nieuwe accountant voorgesteld. De accountant rapporteert bij controle van de jaarstukken aan de RvC en RvB. De aandeelhouder treft bij de jaarstukken de verklaring van de accountant aan. Volgens de statuten wordt de opdracht voor de controles gegeven door de aandeelhouder. Mijn SG heeft dan ook die opdracht ondertekend.

Verder hebben de RvC, RvB en mijn SG stil gestaan bij de toekomst van de Nederlandse infrastructuursystemen en de uitdagingen waar Nederland voor staat, als ook bij de samenwerking die dit vraagt tussen het ministerie en ProRail. Denk daarbij aan steeds meer regelgeving rond bijvoorbeeld emplacementen, budgettaire krapte, uitdagingen op de arbeidsmarkt en geo-politieke ontwikkelingen. Ik heb dan ook veel waardering voor al het werk dat ProRail uitvoert. Het is duidelijk dat er een belangrijke rol voor mobiliteit via het spoor is en blijft.

Tot slot heeft de RvC gemeld een tijdelijke commissie «operatie» in te richten: voor een periode van één jaar wordt vanuit de RvC extra aandacht gegeven aan de operationele uitdagingen van ProRail

De volgende algemene vergadering is in april 2025. Dan staan het jaarverslag en de jaarrekening ter vaststelling op de agenda.

De Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat,
C.A. Jansen